SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:935

av Stina Larsson (C)

Samförsäljning av lokala livsmedel i gårdsbutiker

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett uttryckligt undantag i reglerna för livsmedelshantering som möjliggör samförsäljning av lokala primärprodukter från flera producenter i en redan registrerad gårdsbutik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Svensk livsmedelsproduktion består av företag av mycket olika storlek. På landsbygden finns många små primärproducenter som tillverkar, odlar eller föder upp livsmedel av hög kvalitet, men som har begränsade möjligheter att själva driva butik eller etablera egna försäljningskanaler. För dessa företag kan samverkan med en befintlig gårdsbutik vara avgörande för att nå konsumenter och få lönsamhet i verksamheten.

I dag finns särskilda möjligheter att sälja små mängder egna, obearbetade primärprodukter direkt till konsument. Regelverket är dock begränsat och kan innebära att försäljning av produkter från andra producenter medför krav på ytterligare registrering som detaljhandelsanläggning hos kommunen. Det kan skapa osäkerhet och onödig administration, särskilt för små företag som vill samarbeta med andra lokala producenter.

Reglerna bör därför utvecklas så att en redan registrerad gårdsbutik under tydligt angivna förutsättningar kan sälja lokala primärprodukter från flera producenter. Det bör inte krävas att varje enskild producent etablerar en separat detaljhandelsverksamhet enbart för att kunna sälja sina produkter genom en gemensam och redan etablerad försäljningskanal. En gårdsbutik skulle exempelvis kunna samla produkter från flera producenter i närområdet och erbjuda kunderna ett bredare sortiment. Det skulle öka omsättningen i befintliga verksamheter och skapa bättre förutsättningar för nya företag att etableras och växa.

Ett bredare sortiment kan också skapa efterfrågan på mer lokal förädling. När producenter får bättre möjligheter att sälja sina varor kan det bli mer attraktivt att utveckla produkter med högre förädlingsvärde. På så sätt kan mer av värdet från livsmedelsproduktionen stanna lokalt.

För många små producenter är försäljning den största praktiska utmaningen. Genom gemensamma försäljningskanaler kan kostnader för butik, marknadsföring och kundhantering delas mellan flera företag. Det är ett företagarvänligt sätt att minska trösklarna för småskalig livsmedelsproduktion utan att staten behöver bygga upp nya strukturer.

Stina Larsson (C)